ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1946

Vyhlásené: 15.05.1946 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

**93**

**Vyhláška**
**ministra financí**

ze dne 3. května 1946,

**kterou se uveřejňuje opatření Národní banky Československé k některým ustanovením devisového zákona.**

Podle § 27, odst. 6 zákona ze dne 11. dubna 1946, č. 92 Sb., o vázaném devisovém hospodářství (devisový zákon), vyhlašuji připojené opatření Národní banky Československé ze dne 2. května 1946. Opatření nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

**Dr. Šrobár v. r.**

**Opatření Národní banky Československé k některým ustanovením devisového zákona.**

Národní banka Československá stanoví podle § 12, odst. 2 a 3 a § 27, odst. 2 devisového zákona:

**Čl. 1.**

**Platy ve prospěch devisových cizozemců.**

K § 7, odst. 4 a § 10:

(1) Bez povolení Národní banky smějí býti konány platy v tuzemsku v tuzemských platidlech ve prospěch devisového cizozemce státním nebo jiným veřejným úřadům a pokladnám, pokud tyto platy jsou určeny k úhradě daní, poplatků, veřejných dávek, pokut a upouštěcích částek, které devisový cizozemec dluhuje, a pokud se dějí na vrub pohledávky, kterou devisový cizozemec, v jehož prospěch se plat koná, má v tuzemsku.

(2) Bez povolení Národní banky smí býti placeno v tuzemských platidlech nájemné nebo pachtovné z nemovitosti devisového cizozemce v tuzemsku tuzemskému správci této nemovitosti, který může z vybraného nájemného nebo pachtovného bez povolení Národní banky uhrazovati výlohy spojené se správou a udržováním této nemovitosti. Zbytek neupotřebený v kalendářním roce jest správce povinen složiti do konce února příštího roku u devisové banky na účet devisového cizozemce. Pokud hrubé roční nájemné nebo pachtovné z nemovitosti převyšuje částku 10.000 Kčs, jest správce nemovitosti povinen do konce února příštího roku předložiti Národní bance přehledné sestavení příjmů a vydání za uplynulý rok, při čemž uvede, kdy přihlásil nemovitost devisového cizozemce.

(3) Bez povolení Národní banky smějí býti v tuzemsku konány platy v tuzemských platidlech tuzemskému advokátovi, notáři (na Slovensku veřejnému notáři) nebo devisové bance ve prospěch devisového cizozemce. Advokáti, notáři (veřejní notáři) a devisové banky jsou však povinni vyžádati si do deseti dnů povolení Národní banky k provedení platu ve prospěch cizozemského věřitele a nebude-li jim toto povolení uděleno, částku neprodleně vrátiti.

(4) Bez povolení Národní banky smějí devisoví tuzemci přijímati v tuzemsku od devisových cizozemců platy na úhradu výdajů spojených s jejich pobytem v tuzemsku (zaopatření v hotelu, cestovné v tuzemsku, nákup předmětů pro osobní potřebu, předmětů upomínkových a pod.).

(5) Bez povolení Národní banky smí devisový tuzemec zaplatiti za devisového cizozemce v tuzemsku náklady jeho pobytu až do částky 5.000 Kčs týdně, činí-li tak z důvodů přátelských nebo obchodních styků a aniž tyto náklady s ním jakýmkoliv způsobem zúčtuje.

**Čl. 2.**

**Celní pohledávky za devisovými cizozemci.**

K § 7, odst. 4, § 17 a § 20:

(1) Celní úřady smějí bez povolení Národní banky přijímati ve prospěch devisových cizozemců jako jistoty za celní pohledávky nebo na jejich placení státní dlužní úpisy, spořitelní nebo vkladní knížky nebo hotovosti, a smějí po odpadnutí důvodu zajištění takové jistoty opět vydati bez povolení Národní banky.

(2) Peněžní ústavy smějí bez povolení Národní banky vydati z úschovy devisového cizozemce přímo celnímu úřadu jako jistotu za celní pohledávku cenné papíry, pokud nejsou z jiných než devisových důvodů vázány. Takové cenné papíry jest však po odpadnutí důvodu zajištění vydati jen peněžnímu ústavu, od něhož byly převzaty.

(3) Půjčovati nebo prodávati devisovým cizozemcům hodnoty uvedené v odstavci 1 jako jistoty za celní pohledávky lze jen s povolením Národní banky.

## Čl. 3.
## Odvodová povinnost.

K §§ 8 a 9:

(1) Odvodová povinnost se nevztahuje na vlastní zásobu cizozemských platidel a drahých kovů devisových bank, pokud je devisové banky Národní bance ohlásí a pokud Národní banka tyto banky nevyzve k odvodu.

(2) Národní bance jest odváděti až na další všechny devisy (šeky, směnky, poukázky, pověřovací listy a jiné platební příkazy) znamenané v tuzemském úředním kursovním listě.

(3) Odvod devis ze států, s nimiž jest platební styk upraven mezistátním ujednáním, se provádí způsobem stanoveným v opatřeních Národní banky, vydaných podle § 11 devisového zákona.

(4) Odvod devis ze států, s nimiž není ujednána zvláštní úprava platebního styku, se provádí buď

a) přímo na účet Národní banky u jejího zahraničního dopisovatele, nebo

b) nepřímo na účet některé tuzemské devisové banky u jejího zahraničního dopisovatele.

(5) Devisy, které nejsou znamenány v tuzemském úředním kursovním listě, jest do deseti dnů po nabytí nabídnouti prostřednictvím devisové banky k prodeji.

(6) Ustanovení odstavců 3 a 4 platí obdobně pro odvod směnek a šeků znějících na tuzemskou měnu a splatných v cizině.

(7) Cizozemské peníze (bankovky, státovky, drobné peníze papírové a mince) jest nabyvatel povinen odvésti Národní bance do deseti dnů po nabytí, a to buď přímo nebo prostřednictvím devisové banky; Národní banka rozhodne, zda tyto hodnoty odkoupí, převezme sama k inkasu nebo zda mají býti odeslány k dobropisu do ciziny. Stejně může Národní banka rozhodnouti, že cizozemské peníze převezme do nucené úschovy nebo že je ponechá osobě odvodem povinné, anebo naříditi jejich prodej prostřednictvím devisové banky.

(8) S hodnotami, které Národní banka ponechá osobě odvodem povinné, nebo které nelze dočasně zpeněžiti (odstavec 5), jest dovoleno nakládati jen s jejím povolením.

## Čl. 4.
## Použití cizozemských platidel a pohledávek za pobytu v cizině.

K §§ 8, 9 a 18:

(1) Devisoví tuzemci smějí použíti cizozemských platidel a pohledávek za svého pobytu v cizině jen k účelu uvedenému v povolení Národní banky a do povolené výše.

(2) Devisoví tuzemci, kteří za svého pobytu v cizině získají za svou práci nebo své výkony cizozemská platidla nebo pohledávky vůči devisovým cizozemcům, smějí jich bez povolení Národní banky použíti k úhradě přiměřených výdajů spojených s jejich činností a pobytem v cizině (zaopatření v hotelu, cestovné v cizině, nákup předmětů pro běžnou osobní potřebu, předmětů upomínkových a pod.). O nespotřebovaném zbytku platí ustanovení o povinném odvodu, po případě hlášení.

## Čl. 5.
## Vývoz, dovoz a průvoz platidel, cenných papírů a drahých kovů.

K § 12, odst. 1 a 3:

(1)

a) Vývoz tuzemských a cizozemských platidel jest dovolen jen s povolením Národní banky.

b) Dovoz tuzemských peněz jest dovolen jen s povolením Národní banky. Dovoz ostatních tuzemských platidel (t. j. šeků, směnek, poukázek, pověřovacích listů a jiných platebních příkazů) a platidel cizozemských jest volný.

c) Průvoz tuzemských a cizozemských platidel v zásilkách dopravovaných veřejnými dopravními podniky je volný.

d) Pro vývoz, dovoz a průvoz tuzemských i cizozemských platidel v cestovním styku platí zvláštní opatření Národní banky.

(2)

a) Vývoz a dovoz cenných papírů a drahých kovů jest dovolen jen s povolením Národní banky. Dovoz zlatých a stříbrných mincí v cestovním styku jest však volný.

b) Průvoz cenných papírů a drahých kovů v zásilkách dopravovaných veřejnými dopravními podniky jest volný. Průvoz cenných papírů a drahých kovů v cestovním styku jest přípustný jen tím způsobem, že osoba, která je veze, odevzdá je při vstupu do tuzemska pohraničnímu celnímu úřadu, který je na její útraty a nebezpečí odešle na udanou adresu v cizině. K takové zásilce, podávané pohraničním celním úřadem k poštovní dopravě do ciziny, není potřebí povolení Národní banky. Průvoz zlatých a stříbrných mincí jest dovolen v cestovním styku tehdy, dá-li si devisový cizozemec, který je veze, při vstupu na území Československé republiky potvrditi zdejšími kontrolními pohraničními orgány jejich dovoz v „Potvrzení o dovozu platidel".

(3) Pošta smí přijímati k dopravě do ciziny zásilky obsahující platidla, cenné papíry nebo drahé kovy jen tehdy, předloží-li podatel povolení Národní banky k vývozu a podá-li je otevřené, aby podací poštovní úřad mohl zkoušeti jejich obsah. Číslo povolení Národní banky a rok jeho vydání vyznačí odesilatel na zásilce, po případě i na poštovní průvodce. Souhlasí-li obsah zásilky s obsahem povolení Národní banky, uzavře podatel zásilku za dozoru poštovního úředníka. Pošta převezme povolení, opatří je na rubu svým denním razítkem a uschová je. Nesouhlasí-li obsah zásilky s obsahem povolení Národní banky, nepřevezme pošta zásilku k dopravě.

## Čl. 6.

## Nakládání s platidly, s cennými papíry a drahými kovy došlými z ciziny bez povolení Národní banky.

K § 12, odst. 2:

(1) Dojdou-li tuzemské peníze (bankovky, státovky, drobné peníze papírové a mince), cenné papíry nebo drahé kovy z ciziny bez povolení Národní banky, musí býti buď vráceny do ciziny, nebo - po vybrání případných poštovních a jiných poplatků, váznoucích na zásilce, od adresáta (příjemce) - v každém jednotlivém případě složeny u Poštovní spořitelny v Praze resp. v Bratislavě ve prospěch odesilatelův na bezúročný „Vázaný účet tuzemských peněz došlých z ciziny", nebo, jde-li o cenné papíry nebo drahé kovy, vloženy ve prospěch odesilatelův do vázané úschovy u téhož ústavu.

(2) Pošta je povinna přesvědčiti se, zda se nedopravují v poštovních zásilkách z ciziny tuzemské peníze, cenné papíry nebo drahé kovy bez povolení Národní banky. Proto musí každé cenné psaní došlé z ciziny otevříti v příjemcově přítomnosti a zjistí-li v něm takové hodnoty a chybí-li k jejich dovozu povolení Národní banky, zásilku příjemci nevydá. Příjemce pak může v odběrní lhůtě stanovené poštovními předpisy učiniti opatření, aby se s obsahem zásilky naložilo podle odstavce 1, leč by si v této lhůtě opatřil povolení Národní banky k dovozu a převzal zásilku sám. Pošta převezme povolení, opatří je na rubu svým denním razítkem a uschová je.

(3) Stejným způsobem (odstavec 2) musí pošta postupovati u všech ostatních poštovních zásilek z ciziny, je-li odůvodněné podezření, že obsahují tuzemské peníze, cenné papíry nebo drahé kovy.

(4) Balíkové zásilky z ciziny, obsahující tuzemské peníze, cenné papíry nebo drahé kovy, dodá pošta v každém případě celnímu úřadu, aby je projednal.

(5) Obdrží-li adresát tuzemské peníze, cenné papíry nebo drahé kovy z ciziny jiným způsobem než poštou, nebo sice v poštovní zásilce, jejíž obsah nebyl však přezkoušen poštou nebo celním úřadem, je povinen oznámiti to do tří dnů Národní bance Československé v Praze, adresát na Slovensku Národní bance Československé, oblastnímu ústavu pro Slovensko v Bratislavě. K oznámení musí připojiti doklady o zásilce (návěští, korespondenci a p.), jakož i seznam došlých peněz (podle druhů), cenných papírů nebo drahých kovů. Totéž platí i pro devisové banky, dojdou-li jim z ciziny tuzemské peníze, cenné papíry, nebo drahé kovy pro tuzemského adresáta. Národní banka rozhodne, jak se má s takto došlými hodnotami naložiti.

**Čl. 7.**

**Arbitrážní obchody.**

K § 15:

Devisové banky smějí prováděti arbitrážní obchody s cizozemskými platidly, s vyloučením platidel tuzemských, bez povolení Národní banky, pokud se těmito obchody získává volná devisa.

**Čl. 8.**

**Pořizování pro případ smrti.**

K §§ 17, 18, 21 a 23:

O hodnotách uvedených v §§ 17, 18, 21 a 23 devisového zákona jest dovoleno volně pořizovati pro případ smrti a lze je z pozůstalosti nabýti bez povolení Národní banky.

**Čl. 9.**

**Postup a použití pohledávek.**

K § 18:

(1) Pohledávky vůči devisovým cizozemcům smějí býti bez povolení Národní banky postupovány devisovým bankám.

(2) Bez povolení Národní banky jest dovoleno používati pohledávek v cizině vzniklých z výnosu nemovitostí ležících v cizině k placení výloh, které bezprostředně souvisí se správou a udržováním těchto nemovitostí, a k úhradě běžných úrokových plateb a kapitálových splátek hypotekárních zápůjček. Národní bance jest předložiti přehledné sestavení těchto platů vždy za uplynulý kalendářní rok do 15. dubna příštího roku, zároveň s hlášením o změně výše pohledávek z výnosu nemovitosti a o došlé úhradě čistého výnosu nemovitosti.

**Čl. 10.**

**Volné cizozemské účty u devisových bank.**

K § 19 a § 10, odst. 2:

(1) Cizozemské účty u devisových bank, vedené dosud jako „volné cizozemské účty", jsou napříště pouze „cizozemské účty" ve smyslu devisového zákona a jako takové jest je i označiti, ledaže by Národní banka povolila, aby účet byl veden i nadále jako volný cizozemský účet.

(2) Cizozemské účty mohou býti vedeny v Kčs nebo v jiné měně.

(3) Cizozemské účty u devisových bank jsou „volnými cizozemskými účty" a jest je jako takové i označiti,

a) zřídí-li se v cizí měně výhradně pro dobropisy volných devis, nebo

b) zřídí-li se v Kčs pro dobropisy protihodnoty volných devis, odvedených Národní bance, nebo

c) jsou-li vedeny jako volné cizozemské účty s povolením Národní banky.

(4) Národní banka stanoví směrnicí devisovým bankám, které devisy jest považovati za volné devisy podle ustanovení odstavce 3, písm. a) a b).

(5) K dobropisům volných devis, jakož i protihodnot odvedených volných devis na volný cizozemský účet není třeba povolení Národní banky.

(6) S kreditními zůstatky volných cizozemských účtů smí býti disponováno bez povolení Národní banky do tuzemska (bez újmy pro ustanovení § 7, odst. 3 devisového zákona), jakož i do ciziny. Vzájemné převody mezi takovými účty jsou rovněž volné.

**Čl. 11.**

**Nakládání s patentními právy.**

K § 23:

Bez povolení Národní banky jest dovoleno uzavírati s devisovými cizozemci právní jednání, jimiž devisový tuzemec nabývá patentního práva, kde není úplata vyšší než 10.000 Kčs ročně.

**Čl. 12.**

**Způsob podávání žádostí o povolení.**

K § 27:

(1) Žádosti o udělení povolení podle devisového zákona jest podávati Národní bance pouze na úředních tiskopisech a zásadně prostřednictvím peněžních ústavů nebo peněžních podniků.

(2) Peněžní ústavy nebo peněžní podniky jsou povinny zkoumati totožnost osoby nebo firmy dříve než za ni podají žádost, uvedenou v odstavci 1.

**Čl. 13.**

**Platnost dosavadních povolení.**

Tímto opatřením se zrušují veškerá povolení (úlevy), udělená Národní bankou podle dosud platných devisových předpisů, pokud nejde o povolení vydaná po 1. lednu 1946.

**Čl. 14.**

**Zrušovací ustanovení.**

Účinnosti, po případě použitelnosti pozbývají veškerá opatření Národní banky Československé, pokud se týká býv. t. zv. Národní banky pro Čechy a Moravu v Praze a Slovenské národní banky, vydaná na podkladě právních předpisů, jejichž účinnost, po případě použitelnost byla zrušena ustanovením § 49 devisového zákona.

V Praze dne 2. května 1946.

Národní banka Československá

**Dr. Nebesář v. r.**

**Dr. Chmela v. r.**

**Oliva v. r.**

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.